

مقدمه

دکتر امیرحسین آریان پور را بسیاری پدر جامعه‌شناسی نوین ایران نامیده‌اند. بر هیچ‌یک از خردورزان و دانشگاهیان دوره معاصر ۴۰ ساله‌ی ایران پوشیده نیست که سراسر زندگی این شیرمرد علم، اندیشه و خرد، رنج و سختی غیرقابل تحملی بود که از سوی حکومتیان و دولت‌مردان خودکامه به او تحمیل می‌شد. شادروان استاد دکتر آریان پور همان‌گونه که تمام خردورزان پذیرفته‌اند، چاره درد بی‌درمان ناآگاهی‌های اجتماعی را گسترش نامحدود و بدون واسطه‌ی علم در سطح دانشگاه‌ها می‌دانست. به همین سبب شاگردان دیروزی وی، امروز استادانی نامی و دانشمندی هستند که در رشته‌های مختلف علمی در دانشگاه‌های ایران و دیگر دانشگاه‌های معتبر جهان تدریس می‌کنند. کم‌تر اندیشمندی است که نداند شادروان دکتر آریان پور سهم بزرگی در بارور کردن فکر و اندیشه‌ی پژوهشی و علمی دانشجویان دهه‌های ۴۰، ۵۰ و ۶۰ ایران داشته است. خدمات شایسته‌ی پژوهشی و علمی وی در زمینه‌ی "جامعه‌شناسی نوین" هرگز فراموش شدنی نیست.

دکتر آریان پور با بیش از چهار دهه تلاش شبانه‌روزی موفق شد واژه‌نامه‌ای (فرهنگ لغت) منحصر به فرد به چهار زبان فارسی، انگلیسی، فرانسه و آلمانی تهیه کند.

دکتر آریان پور در طول زندگی علمی خود علاوه بر تدریس در دانشگاه‌های مختلف ایران، شرکت در گردهمایی‌ها و سمینارهای بین‌المللی، نگارش کتاب‌های بسیار زیاد درباره جامعه‌شناسی و روان‌شناسی جامعه، یکی از اعضای برجسته و مورد احترام فرهنگستان زبان فارسی بود که واژه‌گان فراوانی را وارد زبان فارسی کرد که مورد تأیید فرهنگستان نیز قرار گرفت. استاد از معدود خردورزانی بود که همواره از دانشجویانش درخواست می‌کرد تا جایی که امکان دارد از به کار بردن واژه‌گان بیگانه در زبان فارسی خودداری کنند. خود نیز با پژوهش‌های علمی گسترده در زمینه‌های واژه‌نگاری همیشه سعی می‌کرد تا با توجه به نیاز فرهنگی جامعه و واژه‌های نوینی را که معادل علمی واژه‌گان اصلی بوده باشند وارد زبان فارسی کند.

استاد دکتر آریان پور در تمام دوره علمی زندگی خود بسیار کوشید که فرهنگی (واژه‌نامه‌ای) علمی، پژوهشی، مستند و تطبیقی به چهار زبان فارسی، فرانسه، انگلیسی و آلمانی تهیه کند. مدتی بیش‌تر از ۴۰ سال برای تهیه‌ی این فرهنگ تلاش کرد تا این‌که متأسفانه در آخرین سال‌های تهیه، تدوین و حروف‌چینی پایانی آن، زندگی را بدرود گفت.

در حال حاضر بسیاری از شاگردان سابق دکتر آریان پور که اینک از بزرگان علمی و از استادان مشهور مراکز دانشگاهی کشور هستند بنیادی را به نام "بنیاد دکتر امیرحسین آریان پور" تشکیل داده‌اند تا در نخستین مرحله کار چاپ فرهنگ‌نامه‌ی چهارزبانه را به اتمام برسانند و در مرحله‌ی بعدی نسبت به تجدید چاپ و یا چاپ آثار بسیار زیاد استاد اقدام کنند.

برای آشنایی و آگاهی بیش‌تر علاقه‌مندان به بحث‌های علمی در زمینه‌ی جامعه‌شناسی، گزارش زیر از کتاب "زمینه‌ی جامعه‌شناسی" - تهران - کتاب‌های جیبی - چاپ خانه‌ی سپهر - نشر اول ۱۳۴۴ - تقدیم می‌گردد:

جامعه‌شناسی نوین

از نگاه: دکتر امیرحسین آریان پور

پژوهش‌های علمی و تجربی استاد آریان پور در زمینه‌ی جامعه‌شناسی نوین نقطه‌ی عطفی در این علم است

روش‌های شناخت

علوم به تناسب گونه‌گونی نمودهای هستی به دسته‌هایی تقسیم شده‌اند. اگر علوم ریاضی را زمینه یا بنیاد علوم دیگر بشماریم، طبقه‌بندی علوم چنین خواهد شد: الف. علوم فیزیکی (physical sciences)

یا علوم ماده بی‌جان. از این جمله‌اند فیزیک‌شناسی و شیمی‌شناسی زمین‌شناسی و اخترشناسی.

ب. علوم زیستی (biological sciences) یا علوم ماده جان‌دار. از این جمله‌اند زیست‌شناسی و تن‌کارشناسی (فیزیولوژی) و گیاه‌شناسی و جانورشناسی.

پ. علوم اجتماعی (social sciences) یا علوم انسانی. از این جمله‌اند تاریخ‌شناسی و اقتصادشناسی و روان‌شناسی و جامعه‌شناسی.

دسته‌ی اول در پی قوانین حرکات گوناگون ماده بی‌جان است، دسته‌ی دوم جوای قوانین حرکات متنوع ماده جان‌دار است، و دسته‌ی سوم قوانین حرکات بخشی از ماده جان‌دار را که انسان نام دارد و همواره به صورت اجتماعی زیست می‌کند، می‌جوید.

این هر سه دسته از آن جا که به جلوه‌های واقعی‌یگانه ناظرند، با یکدیگر ارتباط دارند، و از آن جا که علم هستند، با متودولوژی (methodology) کمابیش یکسانی هستی‌رामी‌کاوند.

واژه متودولوژی که مفهوم لغوی آن روش‌شناسی است، به دو معنی به کار می‌رود:

اول - بررسی روش (method)‌های تحقیق علمی

دوم - مجموع روش‌های هر علم. متودولوژی در معنی اول، وسیله‌ای است که محقق را از گمراهی و کج‌اندیشی باز می‌دارد و او را در رسیدن به حقیقت، یاری می‌کند. از این رو متودولوژی شاخه‌ای از

می‌شود. متودولوژی در معنی دوم شامل تعدادی روش است.

مجموع فعالیت‌هایی که رسیدن به مقصدی را میسر می‌گرداند، روش نام می‌گیرد. در این صورت روش علمی مجموع فعالیت‌هایی است که محقق را به علم یعنی قوانین و اقلیت رهبری می‌کند. روش‌های علمی مانند خود علوم متعدّدند.

و هر روشی تا اندازه‌ای به کشف قوانین علمی مدد می‌دهد. محقق در هر موردی مناسب‌ترین روش را برمی‌گزیند.

مناسب‌ترین روش آن است که دقیق‌تر از روش‌های دیگر، قوانین واقعیت را عرضه می‌دارد. با این همه، تمام روش‌های علمی از یک جهت به یکدیگر می‌مانند: همه بر تجربه استوارند. تجربه آغاز و انجام کار علمی و زمینه‌ی روش‌های علمی است.

چون زمینه‌ی هر تجربه‌ای یک سلسله اعمال و احکام ذهنی است، افکار یا به لفظ دیگر، فلسفه‌ی محقق نیز در کار او مؤثر است. به این معنی که محقق با فلسفه‌ی شخصی خود به موادی که از تجربه می‌گیرد، نظام و شکل و معنی می‌دهد. کار محقق وقتی نتیجه‌بخش خواهد بود که نه تنها به تجربه‌هایی وسیع دست زند، بلکه افکار یا فلسفه‌ی خصوصی او نیز صحیح یعنی مبتنی بر اصول علمی باشد. روش درست از آن محقق است که بر تجربه‌هایی وسیع و فلسفه‌ای علمی دست داشته باشد.

الف. مراحل تحقیق علمی

روش‌های علمی متضمن اعمال یا مراحل متعدّدی هستند. بر روی هم می‌توان مراحل را که محقق از آغاز کار تا کشف واقعیت می‌پیماید، چنین دانست:

۱. تشخیص مسئله.

۲. تجربه‌ی ابتدایی.

۳. طرح گمانه یا فرضیه.

۴. تجربه‌ی وسیع برای واریسی گمانه.

۵. کشف قانون.

۶. تنظیم نگرش یا نظریه.

۱. تشخیص مسئله: محقق در آغاز کار با مسئله‌ای مواجه می‌شود و حدود آن را تعیین می‌کند.

۲. تجربه‌ی ابتدایی: محقق برای حل مسئله، دست به تجربه (experience) می‌زند یا به مطالعه‌ی تجربه‌هایی که از دیگران برای او مانده‌اند، می‌پردازد. تجربه مجموع مداخلات انسان است در واقعیت.

۳. طرح گمانه یا فرضیه: بر اثر مطالعه‌ها یا تجربه‌های مقدماتی، نمودهایی مورد توجه محقق قرار می‌گیرند. ولی این نمودها با یکدیگر ارتباطی ندارند، و راه حل مسئله را به دست نمی‌دهند. از این رو محقق به نیروی خیال سنجیده خود، به طور موقت آن‌ها را به یکدیگر می‌پیوندد و به آن‌ها نظام می‌بخشد. در نتیجه، راه‌حلی موقت به دست می‌آید. این راه‌حل یا تبیین موقت مسئله‌ی گمانه یا فرضیه (hypothesis) خوانده می‌شود.

۴. تجربه‌ی وسیع برای واریسی گمانه: گمانه‌ای که تجربه در پی نداشته باشد، پرچ و بی‌ارزش است. هم‌چنان که تجربه‌ی بدون گمانه فاقد ارتباط و معنی و نتیجه است. از این رو محقق که در ابتدا برای هدایت تجارب خود، از خیال سود می‌جوید، در این مرحله به قصد تشخیص صحت یا نسقم گمانه خود، آن را با تجربه‌های وسیعی مورد سنجش قرار می‌دهد.

تجربه شامل فعالیت‌های گوناگونی مانند

روش‌های علمی

۱۱ و ۱۲

۷

مشاهده، آزمایش، تجزیه، ترکیب، اندازه‌گیری، تعریف، آمارگیری، مقایسه و طبقه‌بندی است.

مشاهده (observation) ادراک دقیق نموده‌ها است با حواس و ابزارهای علمی. مشاهده یا فعال است یا منفعل. مشاهده منفعل یا ساده معاینه‌ی نموده‌ها است در شرایط وجودی آن‌ها با حداقل مداخله. مشاهده فعال یا مشاهده آزمایشی معاینه‌ی نموده‌ها است در شرایطی مصنوعی که به وسیله‌ی محقق فراهم می‌آیند. در هر علمی برای مشاهده فعال، شیوه‌های مخصوص وجود دارند. **آزمایش** (experimentation) نوعی تجربه است که با دقت تمام صورت می‌گیرد تا دقایق نموده‌ها را آشکار گرداند. تجزیه تحویل یک نمود است به عناصر سازنده آن. ترکیب ساختن یک نمود است از عناصر آن.

اندازه‌گیری تعیین درجه تغییر نموده‌ها است. برخی از دانشمندان شیوه‌هایی برای سنجش و ثبت تغییرات نموده‌ها ابتکار کرده‌اند. از این قبیل اند فرنیسیس بی‌کن و استوارت میل.

تعریف جمع آوردن مشخصات اساسی یک نمود است در یک جمله به طوری که آن جمله شامل تمام افراد مورد تعریف باشد و از شمول بر افراد دیگر ممانعت کند.

آمارگیری صورت دقیق شمارش متعارف و مقدمه طبقه‌بندی است. محقق از مشاهده عده زیادی نمود و ثبت موارد مثبت و منفی و تنوع نتایج و استثنایها، روابطی میان نموده‌ها برقرار می‌کند و به لفظ دیگر، آمار می‌گیرد. آمارگیری وقتی لزوم می‌یابد که نتوان نموده‌ها را به حد کفایت تجزیه کرد و در شرایط متفاوت مورد مطالعه قرار داد. بنابراین، محقق در مواردی که بتواند نمودی را با وسایل دیگر کشف کند، به آمارگیری متوسل نمی‌شود. مثلاً سابقاً که علم نجوم پیشرفت کافی نکرده بود، برای پیش‌بینی خسوف و کسوف، ناگزیر از گرفتن آمار خسوف و کسوف و نگاه‌داری جدول‌های مخصوصی بودند. ولی امروز که قوانین خسوف و کسوف به دست آمده‌اند، دیگر کسی به گرفتن آمار خسوف و کسوف نمی‌پردازد.

مقایسه برابر نهادن نموده‌ها است. مقایسه وابسته‌ی تجزیه است. تجزیه نموده‌ها، مغایرت‌ها و شباهت‌های آن‌ها را معلوم می‌کند و مقایسه را میسر می‌گرداند. مقایسه هم‌چنان که نتیجه‌ی تجزیه است، به نوبه‌ی خود منجر به تجزیه‌های جدید و دقیق‌تری می‌شود. شباهت یا مغایرت نموده‌ها درجاتی دارد. اگر شباهت نموده‌ها زیاد باشد، تعمیم نموده‌ها و طبقه‌بندی آن‌ها امکان می‌یابد. طبقه‌بندی مبتنی بر تعریف و مقایسه و متضمن تقسیم نموده‌ها است به دسته‌های متفاوت، به طوری که نموده‌های هر دسته با یک دیگر متشابه و از نموده‌های سایر دسته‌ها متغایر باشند. طبقه‌بندی وقتی میسر می‌شود که نموده‌ها سخت به یک دیگر بمانند، و بتوان آن‌ها را افراد یک طبقه یا یک مورد کلی شمرد.

۵. کشف قانون: آخرین مرحله‌ی شناخت علمی کشف قانون (law) است. اگر گمانه با تجربه تأیید شود به صورت قانون علمی در می‌آید. قانون علمی بیان روابط و وجوه کلی واقعیت است و در آزمایش‌های گذشته را به صورتی فشرده عرضه می‌دارد و در نتیجه، انسان را در پیش‌بینی حوادث آینده و کشف قوانین دیگر واقعیت رهبری می‌کند.

۶. تنظیم نگرش یا نظریه: نظریه یا نگرش (theory) از تعمیم چند قانون علمی حاصل می‌شود. اگر بتوان چند قانون علمی را به

بیش تر واژه‌های نوین پارسی که توسط دکتر آریان پور به کار می‌رفت در فرهنگستان زبان فارسی پذیرفته شد.

شیوه ناپیوسته نویسی، فارسی نویسی و دوری گزیدن از به کار گرفتن واژه‌های بیگانه در گفتار و نوشتار، میراث گران بهای دکتر آریان پور است.

متعددند.

مصاحبه (interview) و پرسش‌نامه (questionnaire) و نمونه‌گیری (sampling) و اسناد خصوصی و ابزارهای سنجش علمی از آن جمله‌اند. مصاحبه ملاقاتی است سنجیده که بین محقق و فرد یا افراد مورد نظر او صورت می‌گیرد و معمولاً محقق را به خوبی با وضع فرد یا افراد مطلوب آشنا می‌کند. پرسش‌نامه برگی است شامل پرسش‌هایی سنجیده که درباره مسئله‌ی مورد تحقیق فراهم آمده‌اند. محقق پرسش‌نامه را نزد فرد یا افرادی که مورد نظر او هستند، می‌فرستد، و از پاسخ‌های آنان به وضع مسئله‌ی مورد تحقیق حکم می‌کند. نمونه‌گیری وسیله‌ای است که باعث تسهیل تحقیق می‌شود، به این معنی که محقق به جای بررسی همه‌ی مصادیق مسئله‌ی مورد نظر خود، برخی از آن‌ها را که نمونه‌ی بقیه به شمار می‌آیند، برمی‌گزیند و به مطالعه‌ی آن‌ها می‌پردازد. اسناد خصوصی با آن‌که جزو وسایل روش تحقیق سندی هستند، در روش تحقیق توصیفی نیز به کار می‌آیند، زیرا محقق با مطالعه‌ی نامه‌ها و سرگذشت فرد یا افرادی که مورد مشاهده او قرار گرفته‌اند، بصیرتی ژرف‌تر می‌یابد. وسایل سنجش علمی ابزارهایی هستند که محقق گاهی برای اندازه‌گیری مختصات و واکنش‌های فرد یا افراد مورد تحقیق خود استعمال می‌کند.

شیوه: روش مشاهده مستقیم شامل دو شیوه اصلی است. یکی شیوه‌ای است که موجب تشریح کلی وضع موجود نمودی وسیع می‌شود. این شیوه که وجه کمی نمودها را مورد تأکید قرار می‌دهد، انواع سرشماری را در برمی‌گیرد. پیمایش یا زمینه‌یابی (survey) یا وضع پژوهشی یا مطالعه‌ی وضع (status study) یا مطالعه‌ی توصیفی (descriptive study) نام‌هایی هستند که به وجوه کمابیش متفاوت این شیوه داده شده‌اند. وسیله‌های اصلی این شیوه پرسش‌نامه و نمونه‌گیری هستند. تکنیک دیگر شیوه‌ای است که موجب توصیف دقیق جریان گذشته و حال نمودی معین می‌شود. این شیوه که بر جنبه‌ی کیفی نمودها تأکید می‌ورزد، به منزله‌ی نوعی زندگی‌نامه (بیوگرافی) است. سرگذشت پژوهی (case study) یا سرگذشت کاوی (case analysis) یا سرگذشت پژوهی تاریخی (case history) یا مطالعه‌ی تکوینی (genetic study) نام‌هایی هستند که به وجوه کمابیش متفاوت این شیوه داده شده‌اند. اگر این‌گونه بررسی در مورد حالات روانی انسان صورت گیرد، آن را روان‌نگار (psychograph) می‌خوانند. وسیله‌های اصلی این شیوه مصاحبه و اسناد خصوصی و وسایل سنجش علمی هستند.

روش‌های سندی: روشی که برای مشاهده غیرمستقیم نمودهای اجتماعی به کار می‌رود، مبتنی بر چند نوع وسیله و شیوه است. وسیله‌های مشاهده غیرمستقیم نمودهای اجتماعی بسیار متعددند. از این‌گونه‌اند کالاهای کهن، ساختمان‌های باستانی، افسانه‌ها و ترانه‌ها و امثال و آیین‌های قومی و مخصوصاً کتاب‌ها

یک دیگر مربوط کرد و تعمیم داد، نگرش فراهم می‌شود و عده زیادی از نمودهای متفاوت را تبیین می‌کند. هر نگرش در میان نمودهای گوناگون هستی نظمی برقرار می‌کند، در کثرت وحدت می‌یابد، و راه علم و عمل را روشن می‌گرداند. علم اگر فاقد نگرش باشد، چیزی جز گزارش‌هایی از نمودهای نامرتبط یا مجزا نخواهد بود و ارزش نظری و عملی قابل نخواهد داشت.

ب. روش‌های خاص علوم اجتماعی

اشاره شد که تحقیق علمی مشتمل است بر شش مرحله یا فعالیت. تشخیص مسئله، تجربه‌ی مقدماتی، گمانه‌سازی، تجربه‌ی وسیع، کشف قانون و وضع نگرش. همه‌ی علم‌ها در این شش مرحله یا فعالیت شریک‌اند. ولی روش‌های آن‌ها مخصوصاً در مرحله‌ی تجربه کاملاً یکسان نیستند. بر روی هم تجربه در علوم گوناگون به دو صورت در می‌آید: برخی از علوم مانند فیزیک‌شناسی و شیمی‌شناسی سخت بر آزمایش تکیه می‌کنند، و بعضی مانند زمین‌شناسی و تاریخ‌شناسی مشاهده را مورد تأکید قرار می‌دهند. بنابراین در مرحله‌ی تجربه، دو گونه روش به وجود می‌آیند: روش‌های آزمایشی (experimental methods) و روش‌های مشاهده‌ای (observational methods).

۱- روش‌های آزمایشی: این روش‌ها اساساً به علوم فیزیکی و زیستی تعلق دارند و از این رو از بحث کنونی ما خارج‌اند.

۲- روش‌های مشاهده‌ای: این روش‌ها اصلاً از آن علوم اجتماعی هستند و به دو بخش اصلی منقسم می‌شوند:

اول. روش‌های توصیفی (descriptive methods)
دوم. روش‌های سندی (documentary methods)
روش‌های توصیفی شامل فعالیت‌هایی هستند که برای مشاهده مستقیم نمودها صورت می‌گیرند، و روش‌های سندی شامل فعالیت‌هایی هستند که برای مشاهده غیرمستقیم نمودها به عمل می‌آیند.

علوم اجتماعی بیش‌تر با روش‌های مشاهده‌ای به تحقیق دست می‌زنند، ولی برخی از آن‌ها مانند روان‌شناسی و مردم‌شناسی از روش‌های آزمایشی نیز سخت سود می‌جویند. برخی از علوم اجتماعی چون تاریخ‌شناسی معمولاً با روش‌های سندی یعنی مشاهده غیرمستقیم به تحقیق می‌پردازند، و بعضی چون جامعه‌شناسی بیش‌تر با روش‌های تشریحی یعنی مشاهده مستقیم تحقیق می‌کنند.

روش‌های توصیفی: روشی که برای مشاهده مستقیم نمودهای اجتماعی به کار می‌رود، مبتنی بر چند نوع وسیله و شیوه (technique) است.

وسيله: وسیله‌های مشاهده مستقیم نمودهای اجتماعی بسیار

با خرید فقط یک شماره
از مجله‌ی مورد
علاقه‌تان :

۱. سطح دانش و آگاهی جامعه را افزایش دهید.
۲. از تعطیلی اجباری نشریات مستقل جلوگیری کنید.

پیشانی‌نامه‌ی (مجله‌ی فنی)

مدیر مسئول: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

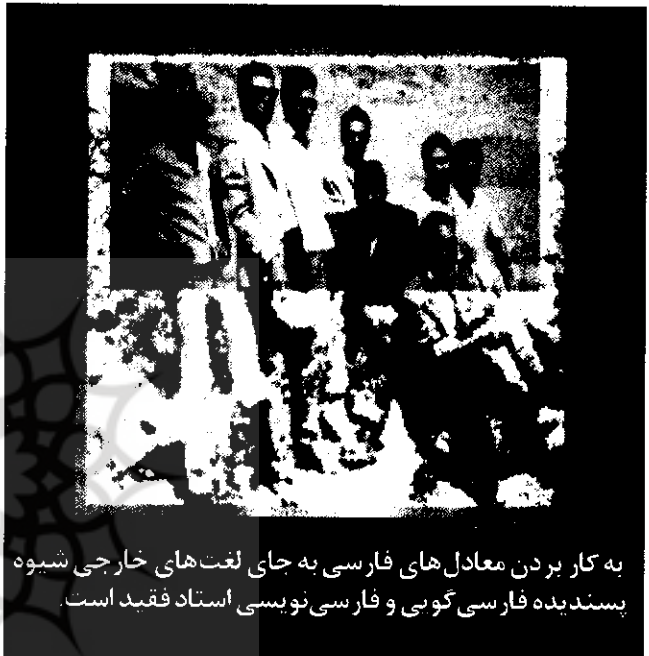
مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

مدیر: دکتر آریان پور

و نامه‌ها و سایر اسناد.

شیوه: روش مشاهده غیرمستقیم نمودهای اجتماعی متضمن شیوه‌های گوناگونی است برای تدارک اسناد لازم و کافی و سنجش اصالت و صحت آن‌ها و معنی کردن و تفسیر آن‌ها. این شیوه‌ها محقق را بر آن می‌دارند که مسموعات و شایعات را نادیده گیرد، اسناد اصیل متعدد را جست و جو کند، از روی چگونگی خط و جنس کاغذ و تاریخ و امضاء و سبک و مطالب سند به درجه صحت آن پی برد، هر سندی را در پرتو تمدن عصر و جامعه‌ای که خاستگاه آن است، معنی کند، دقت و صداقت و فهم نویسنده سند را بسنجد، و اسناد را با یک دیگر مقایسه کند و کمابیش به واقعیت‌های گذشته برسد

به کار بردن معادل‌های فارسی به جای لغت‌های خارجی شیوه پسندیده فارسی‌گویی و فارسی‌نویسی استاد فقید است.

توضیح:

علت انتخاب این بخش از آموزش جامعه‌شناسی که یکی از درس‌های بسیار مهم دکتر آریان پور در هنگام تدریس‌های دانشگاهی ایشان بوده است، نگاه نوین، نگارش ساده، کاربرد مفاهیم علمی به صورت ساده‌ترین شیوه‌های نوشتاری و کوتاه‌نویسی در سراسر مقاله است. بدون تردید تمام دانشجویان، علاقه‌مندان، پژوهش‌گران و کارشناسان جامعه‌شناسی از این که تعریف‌های تخصصی این علم غالباً با کلمه‌های پیچیده و عبارت‌های فنی همراه بوده است نتوانسته‌اند استفاده بهینه‌ای از آن ببرند. یکی از ویژگی‌های منحصربه‌فرد استاد آریان پور به کارگیری ساده‌ترین عبارت‌ها در بیان پیچیده‌ترین مطالب فنی و تخصصی علم جامعه‌شناسی است. برخلاف شیوه جاری، مجله‌ی فردوسی در این مقاله کوچک‌ترین دخل و تصرف نگارشی یا ویراستاری و نگارش به سبک و شیوه روز انجام نداده است زیرا مطلب به اندازه کافی قابل فهم می‌باشد.